

colecția CLASICI INTERNAȚIONALI

MAȘINA TIMPULUI

După un roman de
HG Wells

 Editura
UNICART

Cuprins

1. Cea de-a patra dimensiune.....	7
2. Povestea Exploratorului Timpului.....	25
3. Începutul călătoriei.....	37
4. Exploratorul Timpului și creaturile.....	48
5. Exploratorul Timpului era frustrat.....	68
6. Lumea Morlocilor.....	106
7. Sosirea nopții.....	117
8. Palatul de porțelan verde.....	128
9. Capcana sfinxului alb.....	147
10. O viziune și mai îndepărtată.....	153
11. Întoarcerea Exploratorului Timpului.....	160

Capitolul 1

Cea de-a patra dimensiune

Exploratorul Timpului (astfel se va numi în această povestire personajul cu pricina) expunea publicului o teorie destul de vagă. Ochii lui cenușii sclipeau, iar chipul, de obicei palid, îi era acum roșu și însuflețit. Focul ardea vesel, iar lumina blândă a becurilor incandescente din aplicile argintii în formă de crin scotea în evidență bulele de aer care licăreau și se ridicau în paharele mesenilor. Scaunele, pe care le crease chiar el, mai degrabă îl îmbrățișau pe cel care ședea pe ele decât să-i asigure doar un sprijin pentru spate și, în jur, domnea acea atmosferă lejeră de după cină, când gândurile o iau razna eliberate din chingile preciziei.

Participanții admirau, leneși, seriozitatea cu care gazda adunării, Exploratorul Timpului, le explica faptul că paradoxul pe care urma să-l descrie va combate unele teorii învățate la școală. De exemplu, geometria, care se baza pe o concepție greșită.

- Oare nu e cam mult pentru început? zise Filby, un om cu părul roșcat, căruia îi plăceau argumentele.

- Nu am intenția să vă cer acceptarea vreunei idei fără o bază rațională. Imediat veți fi de acord și dumneavoastră cu atât cât îmi este necesar. Știți desigur că o linie geometrică, o linie de grosime zero, nu are o existență reală. Este ceea ce ați învățat, nu-i

Cea de-a patra dimensiune

așa? La fel și planul geometric. Lucrurile acestea sunt simple abstracțiuni.

- E adevărat, zise Psihologul.

- Tot astfel, având numai lungime, lățime și înălțime, un cub nu poate să aibă o existență reală.

- Aici am o obiecție, zise Filby. Un corp solid poate să existe în mod cert. Toate obiectele reale...

- Așa crede, probabil majoritatea oamenilor. Dar așteptați o clipă. Poate să existe un cub în mod instantaneu?

- Nu înțeleg, zise Filby.

- Este cu puțință ca un cub, care nu are nici un fel de durată în timp, să aibă o existență reală?

Filby căzu pe gânduri. Exploratorul Timpului își continuă explicația spunând că orice corp real trebuie să se întindă în patru direcții: trebuie să aibă Lungime, Lățime, Înălțime și Durată. Dar, dintr-o infirmitate naturală a organismului nostru, pe care avea s-o explice îndată, oamenii era înclinați să nu țină seama de acest fapt.

- Există, în realitate, patru dimensiuni: trei pe care le numim cele trei planuri ale Spațiului, și o a patra - Timpul. Totuși, nu putem trece cu vederea tendința de a se stabili o distincție artificială între primele trei dimensiuni și ultima, deoarece, din întâmplare, conștiința noastră se mișcă cu intermitență de-a lungul ultimei dimensiuni într-o singură direcție, de la începutul până la sfârșitul vieții. Ei bine, este evident că peste faptul acesta se trece întotdeauna cu vederea, continuă Exploratorul Timpului, ușor

învădit. Într-adevăr, acesta lucru este ceea ce se înțelege prin a Patra Dimensiune, cu toate că unii dintre cei care vorbesc despre ea nu-și dau seama că, de fapt, aceasta vor și ei să înțeleagă. Este un alt mod de a privi Timpul. Nu există nicio deosebire între Timp și oricare dintre celelalte trei dimensiuni ale Spațiului, decât doar că de-a lungul Timpului se mișcă mereu conștiința noastră. Unii nebuni abordează într-un mod cu totul eronat această idee. Ați auzit cu toții ce spun ei cu privire la această a Patra Dimensiune?

Primarul din Provincie răspunse că el nu auzise.

Exploratorul Timpului le spuse:

- Spațiul, conform matematicienilor, ar avea trei dimensiuni, care pot fi denumite Lungime, Lățime și Înălțime și poate fi definit întotdeauna prin referire la trei planuri, fiecare în unghi drept față de celelalte. Dar unii filozofi se întreabă de ce numai trei dimensiuni - de ce să nu poată exista și o altă direcție în unghi drept față de celelalte trei? Și au încercat chiar să construiască o geometrie cu patru dimensiuni. Profesorul Simon Newcomb a expus acest punct de vedere, cam cu o lună în urmă, la Societatea Matematică din New York. Știți că, pe o suprafață plană, care are doar două dimensiuni, putem reprezenta figura unui corp tridimensional, și, pornind de aici, ei socotesc că printr-o imagine a unui obiect cu trei dimensiuni ar putea reprezenta și una cu patru - dacă ar putea stăpâni perspectiva obiectului. Înțelegeți?

- Probabil că da, murmură Primarul din Provincie; și, încrețindu-și sprâncenele, se cufundă într-o stare de introspecție, mișcându-și buzele ca unul care repetă niște formule mistice. Da, acum probabil că înțeleg, zise el după o pauză, luminându-se pentru câteva clipe la față.

Exploratorul explică faptul că, de o bucată de vreme era preocupat de această geometrie cu patru dimensiuni. Unele dintre rezultatele care fuseseră obținute erau curioase. De exemplu, dacă s-ar lua în considerare portretele aceluiași om la opt ani, la cincisprezece, la șaptesprezece, la douăzeci și trei, și așa mai departe. Toate acestea erau, în mod evident, niște secțiuni, adică reprezentări tridimensionale ale ființei cu patru dimensiuni, care era ceva fix și inalterabil.

După o pauză, Exploratorul Timpului continuă, spunând că omenii de știință cunosc foarte bine faptul că Timpul nu este decât un fel de Spațiu. Exista o diagramă științifică simplă, o înregistrare a mersului vremii. Linia aceasta, pe care o urmărea cu degetul, arăta mișcarea barometrului. Ieri se ridicase, aseară scăzuse, azi dimineață crescuse din nou, ridicându-se ușor până la acest punct. Era sigur că mercurul nu trasase această linie în nici una dintre dimensiunile general recunoscute ale Spațiului. Și, totuși, cu siguranță că trasase o astfel de linie, și trebuia să tragem, deci, concluzia că ea fusese trasată de-a lungul dimensiunii Timp.